

Főoldal>Jogi lépések indítása>Hol és hogyan?>Melyik ország joga alkalmazandó?

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [hr](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

horvát

Swipe to change

Melyik ország joga alkalmazandó?

Horvátország

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

A Horvát Köztársaságban a nemzetközi magánjog tekintetében a nemzetközi magánjogról szóló törvény (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu*) (*Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Lapja], 101/17. szám) irányadó, amely 2019. január 29-én lépett hatályba. A nemzetközi magánjogról szóló törvény a nemzetközi vonatkozású magánjogi kapcsolatokkal, a horvát bíróságoknak és egyéb hatóságoknak a nemzetközi vonatkozású magánjogi kapcsolatok tekintetében felmerülő joghatóságával, valamint a külföldi bírósági határozatok elismerésével és végrehajtásával foglalkozik. A nemzetközi magánjogról szóló törvény alkalmazandó a nemzetközi vonatkozású magánjogi kapcsolatokra, kivéve, ha azokat már szabályozzák az Európai Unió kötelező jogi eszközei, a Horvátországban hatályban lévő nemzetközi szerződések és a Horvátországban hatályos egyéb jogszabályok.

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

A polgári eljárásról szóló 1954. évi hágai egyezmény

A végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló, 1961. évi hágai egyezmény

A közúti balesetekre alkalmazandó jogról szóló, 1971. évi hágai egyezmény

A termékfelelősségre alkalmazandó jogról szóló, 1973. évi hágai egyezmény

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

Jogutódlási értesítés alapján a Horvát Köztársaság számos kétoldalú nemzetközi szerződés (például jogsegélyszerződések, konzuli egyezmények, valamint kereskedelmi és közlekedési szerződések) részesévé vált. A jogi kollíziók feloldására vonatkozó szabályokat is tartalmazó jogsegélyszerződések megkötésére meghatározott országokkal került sor:

1954. évi megállapodás Ausztriával a kölcsönös igazságügyi együttműködésről, Bécs, 1954. december 16.;

1956. évi megállapodás Bulgáriával a kölcsönös jogsegélyről, Szófia, 1956. március 23.;

1964. évi szerződés a Cseh Köztársasággal a polgári, családjogi és büntetőjogi ügyekben felmerülő jogviszonyok rendezéséről, Belgrád, 1964. január 20.;

1959. évi egyezmény Görögországgal az ítéletek kölcsönös elismeréséről és végrehajtásáról, Athén, 1959. június 18.;

1968. évi megállapodás Magyarországgal a kölcsönös jogsegélyről.

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

A bíróságok három módszert használnak a nemzetközi magánjog alkalmazására nemzetközi vonatkozású jogi helyzetekben: kollíziós szabályok, elsőbbséget élvező kötelező rendelkezések és különös anyagi jogi rendelkezések.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

A nemzetközi magánjogról szóló törvény 9. cikke kimondja, hogy a jognak a törvényben hivatkozott bármely államban történő alkalmazása az adott államban hatályban lévő jogszabályi rendelkezések alkalmazását jelenti (és nem az alkalmazandó jog megválasztásáról szóló szabályokét).

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

Az eszközök változása olyan jelenség, amely akkor történik meg, ha az a ténybeli helyzet, amelyen a kapcsoló tényező alapul, megváltozik a jogviszony során, ami az alkalmazandó jog változásához vezet. Ugyanaz a kollíziós szabály alkalmazandó, azonban a körülmények, amelyeken a kapcsoló tényező alapul, megváltoztak. Az ilyen kérdés akkor merül fel, amikor az alkalmazandó jog megválasztását a változó és nem az állandó kapcsoló tényezők révén határozzák meg.

A nemzetközi magánjogról szóló törvény 21. cikke előírja, hogy egy másik államban felmerülő, tulajdonban már fennálló *in rem* jog (tulajdonjog) megszerzése vagy elvesztése tekintetében annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben az *in rem* jogot megszerzték. E jog típusa és tartalma tekintetében annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a tulajdon található. Amennyiben nem került sor *in rem* jog szerzésére az egyik államból egy másik államba áthelyezett tulajdonban, a másik államban felmerülő körülményeket szintén figyelembe kell venni a jog megszerzésekor vagy megszűnésekor.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

Megjegyzendő, hogy a nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezései nem alkalmazandók, ha minden körülmény arra utal, hogy a magánjogi jogviszonynak csak kisebb kapcsolata van az adott törvénnyel, és bizonyíthatóan szorosabban kapcsolódik egy másik törvényhez. (11. cikk)

A nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezései szerint alkalmazandó, külföldi állam [jogának] szabályai nem alkalmazandók, ha az alkalmazásuk hatálya bizonyíthatóan ellentétes Horvátország közrendjével. (12. cikk)

A nemzetközi magánjogról szóló törvény egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a bíróság alkalmazhatja a horvát jog rendelkezéseit, amelyek Horvátország közérdekének, például politikai, társadalmi és gazdasági berendezkedésének védelme szempontjából elengedhetetlenek, amennyiben azok bármilyen helyzetre alkalmazandók, amely az alkalmazási körén belül van, függetlenül az alkalmazandó jogtól. Ha egy kötelezettség teljesítése részben vagy teljes mértékben ellentétes azon külföldi állam jogszabályának rendelkezésével, amelyben a kötelezettséget teljesíteni kell, a bíróság elismerheti az adott rendelkezés érvényességét. A rendelkezés érvényességének elismerésére vonatkozó döntés meghozatalakor figyelembe kell venni a rendelkezés érvényessége elismerésének vagy el nem ismerésének jellegét, célját és következményeit. (13. cikk)

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A horvát bíróság vagy egyéb hatóság *ex officio* (automatikusan) határozza meg egy külföldi állam jogszabályának tartalmát. A külföldi jogszabály az adott állam értelmezése szerint alkalmazandó. A bíróság vagy más horvát hatóság az igazságügyi minisztériumtól vagy egyéb hatóságtól, valamint a szakértőktől

vagy szakintézményektől kérhet tájékoztatást a külföldi jogszabály tartalmával kapcsolatban. A felek nyilvános vagy magánokiratokat nyújthatnak be a külföldi jogszabály tartalmával kapcsolatban. Ha a külföldi jogszabály tartalma nem állapítható meg e módszerek egyikével sem, a horvát jog alkalmazandó. (8. cikk)

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jog meghatározására a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008 /EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I. rendelet”) alkalmazandó.

A Róma I. rendelet alkalmazási köréből kizárt szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jog meghatározására (ahol az alkalmazandó jogot nem egy Horvátországban hatályos másik törvény vagy nemzetközi szerződés határozza meg) a Róma I. rendelet ilyen szerződéses kötelezettségekkel kapcsolatos rendelkezései alkalmazandók.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyok meghatározására a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma II. rendelet”) alkalmazandó.

A Róma I. rendelet alkalmazási köréből kizárt, szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jog meghatározására (ahol az alkalmazandó jogot nem egy Horvátországban hatályos másik törvény vagy nemzetközi szerződés határozza meg) a Róma I. rendelet ilyen, szerződésen kívüli kötelmi viszonyokkal kapcsolatos rendelkezései alkalmazandók.

A közúti balesetekből eredő, szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jog meghatározására a közúti balesetekre alkalmazandó jogról szóló, 1971. május 4-i hágai egyezmény alkalmazásával kerül sor.

A gyártók hibás termékekkel kapcsolatos felelősségére alkalmazandó jog meghatározására a termékfelelősségre alkalmazandó jogról szóló, 1973. október 2-i hágai egyezmény alkalmazásával kerül sor.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

A természetes személyek jog- és cselekvőképességére az érintett személy állampolgársága szerinti állam joga az irányadó. A cselekvőképesség a megszerzését követően nem vész el az állampolgárság megváltozásával.

A természetes személyek személyes nevére az érintett személy állampolgársága szerinti állam joga az irányadó.

Ha a házasságot Horvátországban kötik, a menyasszony és a vőlegény annak az államnak a jogával összhangban határozhatják meg a családi nevüket, amelynek állampolgárai, vagy amennyiben legalább egyikük állandó tartózkodási helye Horvátországban található, a horvát joggal összhangban.

A törvényes képviselők a gyermek nevét az anyakönyvi hivatalban annak az államnak a jogával összhangban határozhatják meg, amelynek állampolgárai, vagy amennyiben legalább egyikük állandó tartózkodási helye Horvátországban található, a horvát joggal összhangban.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

A szülők és gyermekek közötti kapcsolatra alkalmazandó jog meghatározására a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló 1996. [október 19-i] hágai egyezmény alapján kerül sor (1996. évi hágai egyezmény).

Az 1996. évi hágai egyezmény alkalmazási körén kívül eső, szülő és gyermek közötti kapcsolatok esetében alkalmazandó jog (amennyiben nincs másik, Horvátországban hatályos törvényben vagy nemzetközi szerződésben meghatározva) meghatározására az 1996. évi hágai egyezmény ilyen kapcsolatok tekintetében alkalmazandó rendelkezései irányadók.

Az anyaság vagy apaság meghatározása vagy megtámadása tekintetében az eljárás megindításakor alkalmazandó jog irányadó, az alábbiak valamelyike szerint:

1. a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti jog; vagy
2. amennyiben a gyermek mindenek felett álló érdeke úgy kívánja, annak az államnak a joga, amelynek a gyermek állampolgára, vagy annak az államnak a joga, amelynek azon személyek az állampolgárai, akik anyaságának vagy apaságának megállapítására vagy megtagadására sor kerül.

Az anyaság vagy apaság elismerésének érvényessége tekintetében az alábbiak irányadók:

1. a gyermek állampolgársága vagy az elismerés idején az állandó tartózkodási helye szerinti állam joga; vagy
2. azon személy állampolgársága vagy állandó tartózkodási helye szerinti állam joga, aki az elismerés idején elismeri anyaságot vagy apaságot.

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

Az örökbefogadás előfeltételeire és megszüntetésére azon állam joga az irányadó, amelynek az örökbefogadó és az örökbefogadott személyek az örökbefogadás időpontjában egyaránt állampolgárai.

Ha az örökbefogadó és az örökbefogadott személyek eltérő államok állampolgárai, az örökbefogadás előfeltételeire és megszüntetésére az állampolgárságuk szerinti államok jogai együtt alkalmazandók.

Két személy általi közös örökbefogadás esetén az örökbefogadott személy állama szerinti jog mellett az örökbefogadás előfeltételeire és megszüntetésére az örökbefogadó személyek közös állampolgársága szerinti állam joga is alkalmazandó. Ha eltérő állampolgársággal rendelkeznek, a közös szokásos tartózkodási helyük szerinti állam joga alkalmazandó. Amennyiben nem rendelkeznek közös szokásos tartózkodási hellyel az örökbefogadás idején, azon államok joga alkalmazandó, amelyeknek az örökbefogadó személyek állampolgárai.

Az örökbefogadás joghatásaira azon állam joga az irányadó, amelynek az örökbefogadó és az örökbefogadott személyek az örökbefogadás időpontjában egyaránt állampolgárai. Ha e személyek eltérő állampolgársággal rendelkeznek, a közös szokásos tartózkodási helyük szerinti állam joga alkalmazandó. Ha nem rendelkeznek közös szokásos tartózkodási hellyel az örökbefogadás idején, a horvát jog alkalmazandó, amennyiben egyikük horvát állampolgár. Ha sem az örökbefogadó, sem az örökbefogadott személy nem állampolgára a Horvát Köztársaságnak, az örökbefogadott személy állampolgársága szerinti állam joga alkalmazandó.

Kivételes esetben, ha a gyermek származási országában az örökbefogadásnak nincs megszüntető hatálya a tényleges szülő és gyermek között fennálló kapcsolatra, az örökbefogadás átalakítható úgy, hogy rendelkezzen ilyen hatállyal, amennyiben azon felek, intézmények és illetékes hatóságok, akik és amelyek beleegyezése vagy hozzájárulása az örökbefogadáshoz szükséges, beleegyezésüket adták vagy adják az ilyen örökbefogadáshoz, és amennyiben az ilyen örökbefogadás a gyermek mindenek felett álló érdekeit szolgálja.

Amennyiben a külföldi jog alkalmazása (a fentiek alapján) ellentétes az örökbefogadott személy mindenek felett álló érdekeivel, és amennyiben az örökbefogadott vagy örökbefogadó személy vagy személyek bizonyíthatóan közelebbi kapcsolatban állnak Horvátországgal, a horvát jog alkalmazandó.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

A horvátországi házasságkötés előfeltételeire minden egyes személy tekintetében azon állam joga az irányadó, amelynek az érintett személy a házasságkötés napján az állampolgára. A házasságkötésre nem kerül sor, amennyiben az bizonyíthatóan ellentétes Horvátország közrendjével.

A Horvátországban között házasságra vonatkozó alaki követelmények tekintetében a horvát jog irányadó.

A külföldi államban kötött házasság elismerésére akkor kerül sor, ha a házasságot az adott állam joga szerint kötötték.

Ha két azonos nemű személy között kerül sor házasságkötésre egy külföldi államban, az élettársi viszonyként ismerhető el, amennyiben azon állam joga szerint kötötték, amelyben sor került annak megkötésére.

A házasságkötés érvényességére a házasságkötés helyének joga az irányadó.

A házasság felbontása tekintetében irányadó jogot a házastársak választják meg. A házastársak az alábbi jogok egyikét választhatják:

1. azon állam joga, amelyben mindkétlen szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek az alkalmazandó jog megválasztásának időpontjában; vagy
2. azon állam joga, amelyben az utolsó közös lakhelyük volt, ha az egyikük állandó tartózkodási helye továbbra is abban az államban található; vagy
3. azon állam joga, amelynek legalább egyikük állampolgára az alkalmazandó jog megválasztásának időpontjában; vagy
4. a horvát jog.

Az e cikk (1) bekezdésében hivatkozott alkalmazandó jogról szóló megállapodást írásban kell megkötni. Legkésőbb a házasság felbontására irányuló eljárás kezdeményezésekor köthető meg vagy módosítható.

Ha a felek nem választották meg az alkalmazandó jogot (a nemzetközi magánjogról szóló törvény 36. cikkével összhangban), a házasság felbontására alkalmazandó jog az alábbiak egyike:

1. azon állam joga, amelyben mindkét házastárs állandó tartózkodási hellyel rendelkezik a házasság felbontására irányuló eljárás megkezdésének időpontjában; vagy
2. azon állam joga, amelyben az utolsó közös lakhelyük volt, ha az egyikük állandó tartózkodási helye továbbra is abban az államban található; vagy
3. azon állam joga, amelyben mindkétlen állampolgárok a házasság felbontására irányuló eljárás megkezdésének időpontjában; vagy
4. a horvát jog.

3.5.2 A házasság nélkül élő párok és az élettársi kapcsolatok

A Horvátországban az élettársi kapcsolatok nyilvántartásába való bejegyzéssel létrejövő élettársi kapcsolat létesítése és megszűnése tekintetében irányadó jog a horvát jog.

Az azonos neműek közötti, másik államban létesített, bejegyzett élettársi kapcsolat akkor ismerhető el Horvátországban, ha annak létesítésére az adott állam jogával összhangban került sor.

Az élettársi kapcsolatok létesítése és megszűnése tekintetében irányadó jog azon állam joga, amelyben az élettársi kapcsolat megszűnésére sor kerül vagy sor került, vagy amelyhez az a leginkább kapcsolódik.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

A házasság felbontása tekintetében irányadó jogot a házastársak választják meg. A házastársak az alábbi jogok egyikét választhatják:

1. azon állam joga, amelyben mindkét házastárs állandó tartózkodási hellyel rendelkezik az alkalmazandó jog megválasztásának időpontjában; vagy
2. azon állam joga, amelyben az utolsó közös lakhelyük volt, ha az egyikük állandó tartózkodási helye továbbra is abban az államban található; vagy
3. azon állam joga, amelynek legalább egyikük állampolgára az alkalmazandó jog megválasztásának időpontjában; vagy
4. a horvát jog.

Az alkalmazandó jogról szóló megállapodást írásban kell megkötni. Legkésőbb a házasság felbontására irányuló eljárás kezdeményezésekor köthető meg vagy módosítható.

Ha a felek nem választották meg az alkalmazandó jogot (a nemzetközi magánjogról szóló törvény 36. cikkével összhangban), a házasság felbontására alkalmazandó jog az alábbiak egyike:

1. azon állam joga, amelyben mindkét házastárs állandó tartózkodási hellyel rendelkezik a házasság felbontására irányuló eljárás megkezdésének időpontjában; vagy
2. azon állam joga, amelyben az utolsó közös lakhelyük volt, ha az egyikük állandó tartózkodási helye továbbra is abban az államban található; vagy
3. azon állam joga, amelyben mindkétlen állampolgárok a házasság felbontására irányuló eljárás megkezdésének időpontjában; vagy
4. a horvát jog.

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A tartási kötelezettségekre alkalmazandó jog meghatározására a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogra vonatkozó, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv alapján kerül sor.

3.6 Házassági vagyoni rendszerek

A házastársak közötti tulajdonviszonyok tekintetében alkalmazandó jog meghatározására a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2016. június 24-i (EU) 2016/1103 tanácsi rendelet alapján kerül sor.

3.7 Öröklés, végintézkedések

Az öröklési ügyekre alkalmazandó jog meghatározására az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 201., 2012.7.27.) alapján kerül sor.

A végrendeleti intézkedések alakísága tekintetében irányadó jog meghatározására a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló, 1961. október 5-i hágai egyezmény alapján kerül sor.

3.8 Ingatlan

A tulajdonokban fennálló *in rem* jogokra alkalmazandó jog az adott tulajdon helye szerinti állam joga.

3.9 Fizetésképtelenség

A fizetésképtelenségi és csőd eljárások tekintetében a fizetésképtelenségi eljárásokról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (átdolgozás) alkalmazandó.

Utolsó frissítés: 06/02/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.